

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu en landbouw

1. SITUERING

Op 20 juli 2018 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu en landbouw, de bijbehorende bijlagen en het bijbehorende verslag aan de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, gelast over voornoemd voorontwerp van besluit het advies te vragen aan de Minaraad, de SERV en de SALV (VR 2018 2007 DOC.0928).

2. BESPREKING VAN DE ADVIEZEN

Het gezamenlijk advies van de Minaraad en de SALV van 5 oktober 2018 gaat als bijlage 8.

Het advies van de SERV van 8 oktober 2018 gaat als bijlage 9.

De opmerkingen van de raden worden hieronder opgesomd met daarbij het antwoord op de vragen.

Artikel 180 (nu artikel 185): De VLAREM-trein wil het plaatsen van een container op privaat domein kleiner dan 20m² vrijstellen van een milieuvergunning. Concreet stelt men voor om een uitzondering toe te voegen aan de indelingslijst voor rubriek 2/afvalstoffen. Volgens het verslag aan de Vlaamse Regering gaat het hier om een “harmonisering” tussen de uitzondering die de stedenbouwkundige wetgeving vroeger voorzag (=geen bouwvergunning nodig voor kleine recipiënten zoals een glasbol) en de uitzonderingen die de milieuwetgeving voorziet (=geen milieuvergunning nodig om een glasbol te plaatsen als je toestemming hebt van de gemeente om huishoudelijk afval in te zamelen).

Standpunt VVSG, BBL, Natuurpunt:

Hoewel dit op het eerste zicht misschien logisch lijkt, is het toch belangrijk aan te stippen dat beide uitzonderingen wel degelijk een andere bedoeling en nut hebben. Volgens het Materialen-decreet regelt de gemeente de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, dit staat bekend als de zorgplicht (art.26). Die oefent ze uit door de inzameling uit te besteden of door die zelf te doen. Het feit dat gemeenten hier een regierol moet opnemen, komt voort uit de mogelijke hinder die gepaard kan gaan met de opslag van afvalstoffen, en de bekommernis van de wetgever omtrent volksgezondheid en leefmilieu. Bovendien vermeldt diezelfde indelingslijst in VLAREM reeds een uitzondering op het aanvragen van een milieuvergunning voor “inzamelrecipiënten, geplaatst buiten de containerparken, vermeld in rubriek 2.2.1b, door, in opdracht van of met toelating van een gemeente of een vereniging van gemeenten”. De voorgestelde toevoeging is volgens de organisaties enerzijds overbodig en anderzijds botst het met andere wetgeving, namelijk het

Materialendecreet want de zorgplicht van de gemeente wordt zondermeer opzij geschoven. De organisaties stellen dan ook voor de uitzondering te schrappen.

Standpunt Boerenbond, UNIZO en Voka:

Via een recente aanpassing in het Vrijstellingenbesluit werd het plaatsen van bepaalde containers op privaat domein kleiner dan 20 m² stedenbouwkundig vrijgesteld. Met deze wijziging wordt ook een vrijstelling voorzien op milieutechnisch vlak. Boerenbond, UNIZO en Voka kunnen zich vinden in de motivering die de Vlaamse Regering hiervoor geeft. Het kadert daarnaast ook perfect in het streven naar administratieve vereenvoudiging (voor zowel operatoren als administratie). Het klopt dat er momenteel een vrijstelling van vergunning voorzien is bij toelating van de gemeente. Vanuit de sector wordt gesteld dat de praktijk echter uitwijst dat deze regeling mank loopt.

Er wordt gevolg gegeven aan het standpunt van VVSG, BBL en Natuurpunt. Deze uitzondering zou het mogelijk maken dat iedereen in zijn tuin 20 m² ofwel 40 m³ afval kan opslaan zonder vergunning en zonder voorwaarden. Nochtans kan de hinder (geur- en geluidsoverlast, transport, ...) voor de omgeving groot zijn en is het gevaar voor brand niet gering. Deze uitzondering is ook problematisch met het oog op het ontstaan van ongebreidelde verspreiding van afvalopslagpunten, wat het ontstaan en verspreiden van zwerfvuil zou versterken. De uitzondering van de vergunningsplicht voor glasbollen, textielcontainers, ... is reeds ondervangen onder de bestaande uitzondering nummer 9° onder rubriek 2 van de indelingslijst, met name "de opslag van andere huishoudelijke of daarmee vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen dan de afvalstoffen, vermeld in 6 en 8, in inzamelrecipiënten, geplaatst buiten de containerparken, vermeld in rubriek 2.2.1b, door, in opdracht van of met toelating van een gemeente of een vereniging van gemeenten". Hiermee worden onder andere glasbollen, textielcontainers, ondergrondse restafvalcontainers of andere wijkgebonden inzamelinitiatieven bedoeld. Deze uitzonderingsbepaling houdt rekening met de zorgplicht voor de gemeenten voor het huishoudelijk afval, zoals bepaald in het Materialendecreet.

In het verslag aan de Vlaamse Regering werd de bijkomende uitzondering nummer 10° als volgt gemotiveerd: "Dit punt harmoniseert de uitzonderingen op de vergunningsplicht die waren voorzien in de stedenbouwkundige vergunningen en de milieuvergunningen. Deze gelijkstelling is logisch in het licht van de omgevingsvergunning die beide aspecten dekt.". Beide uitzonderingen hebben nochtans een andere finaliteit. De uitzondering in het besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is, heeft betrekking op steden-bouwkundige aspecten. VLAREM regelt de hinderaspecten. Deze opslag is door de uitzondering niet meer gebonden aan voorwaarden waardoor hinder kan ontstaan voor het milieu en omwonenden.

Gelet op het voorgaande wordt deze uitzondering geschrapt in het ontwerpbesluit.

Artikel 38 (nu artikel 39): Bij de omzetting van de "BBT verontreinigd hemelwater op afvalopslagplaatsen" wordt in de nieuwe bijlage 5.2.1.7 een lijst van afvalstoffen opgenomen die ter voorkoming van hemelwaterverontreiniging overdekt worden opgeslagen. Op die lijst staat o.a. niet-uitgelekte ongereinigde verpakkingen of vaten, met uitzondering van gebaald PMD/P+MD. Dit zou mogelijks betekenen dat gebaalde PMD in open lucht opgeslagen mag worden maar PMD in zakken niet. De vraag is of dit de bedoeling is? De raden wijzen op de BBT-conclusies en vragen dat ook gesloten PMD-zakken in een container niet overdekt opgeslagen mogen worden.

Deze opmerking is terecht. In de lijst van bijlage 5.2.1.7 zullen gesloten PMD/P+MD-zakken in een container worden uitgezonderd, samen met gebaald PMD/P+MD.

Artikel 44 (nu artikel 45): KGA dat niet in de chemokluis past, wordt momenteel ingezameld in daartoe geschikte bakken die afgesloten kunnen worden en onder een afdak staan. Het recyclagepark gaat buiten de openingsuren op slot. Een strikte lezing van een VLAREM-aanpassing (artikel 5.2.2.2.3, §3) veronderstelt een hek rond alle KGA, naast de volledige omheining die reeds rond de inrichting verplicht is. De raden vragen zich af of dit wel opportuun is. Is een extra hek nodig omheen lege blikken/emmers verf, spaarlampen, batterijen opgeslagen in vloestofdichte palletboxen die met een deksel kunnen afgesloten worden? De raden gaan ervan uit dat KGA voldoet aan de

eisen als het opgeslagen wordt in daartoe geschikte boxen – want dit is momenteel de situatie op heel wat recyclageparken.

De opmerking is terecht. De zin “Met behoud van de toepassing van artikel 5.2.1.5, §2, wordt de opslag van KGA bijkomend afgesloten voor onbevoegden buiten de openingsuren van het park.” wordt geschrapt in het ontwerpbesluit.

Artikel 181 (dit artikel is nu opgeheven): Dit betreft de aanpassing van de milieukwaliteitsnormen (bijlage 2.3.1 van VLAREM II). Vandaag mag de thermische impact van een lozing maximaal +3°C bedragen. Nu wordt voorgesteld om ook ondergrens van -3°C te voorzien. Aanpassingen gebeuren in kader van warmterecuperatie uit oppervlaktewater aan de hand van een warmtewisselaar. In het verslag aan de Vlaamse Regering wordt als motivering het volgende gesteld: Op basis van recent onderzoek in Nederland naar kansen voor thermische energie uit oppervlaktewater blijkt dat de te verwachten effecten op flora en fauna verwaarloosbaar klein of juist positief zijn bij een temperatuursverhoging of -verlaging van maximaal 3°C. Daarom wordt er geopteerd om de impact van een thermische lozing aan te passen van 3°C naar Δ 3°C. De raden vragen dat referenties naar dit onderzoek bezorgd en besproken worden met de betrokken actoren en dat nagegaan wordt of eventuele kennislacunes de conclusies van deze onderzoeken niet hypothekeren. Uit de referentie van deltaproof die de raden konden inkijken blijkt immers dat er nog verder onderzoek nodig is rond de effecten van koude lozingen en er momenteel nog geen effecten zijn.

In afwachting van verder onderzoek is het inderdaad opportuun deze wijziging voorlopig niet te weerhouden. De betreffende wijzigingsbepaling wordt geschrapt in de voorliggende teksten.

Artikel 270, 3° (nu artikel 288, 3°): Dit artikel van de VLAREM-trein voegt een vierde en vijfde lid toe aan artikel 59 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2014. Het betreft: “De geldigheid van de analyse van een bodemstaal, vermeld in het tweede lid, vervalt als de subentiteit van het Departement Omgeving, bevoegd voor bodembescherming, kennis krijgt van een analyse die voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° de analyse is recenter dan de analyse die de landbouwer heeft ingediend;

2° de bemonstering is uitgevoerd door een erkend laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming als vermeld in artikel 6, 5°, c), van het VLAREL of door de subentiteit van het departement Omgeving, bevoegd voor bodembescherming;

3° de bemonsteringsdiepte is voor beide analyses gelijk;

4° de analyse is uitgevoerd door een erkend laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming als vermeld in artikel 6, 5°, c), van het VLAREL;

5° de analyse toont aan dat het organische koolstofgehalte van het desbetreffende perceel lager is dan 1,7% of dat de pH zich niet in de optimale zone voor het bodemtype in kwestie bevindt.

De subentiteit van het departement Omgeving, bevoegd voor bodembescherming, brengt de landbouwer die het perceel waarop de analyse betrekking heeft, in gebruik heeft, en de bevoegde entiteit ervan op de hoogte dat een analyse van een bodemstaal als vermeld in het derde lid, niet meer geldig is. De herklassering van een perceel, gebaseerd op een analyse van een bodemstaal dat conform het vierde lid niet meer geldig is, eindigt op 31 december van het kalenderjaar waarin wordt meegedeeld dat de analyse in kwestie niet meer geldig is.”

De raden zijn vragende partij om 3° van artikel 270 van de VLAREM-trein te schrappen. De raden argumenteren deze vraag als volgt:

- Om de kwaliteit van de bodemstalen te garanderen zijn er aanpassingen gebeurd aan het compendium staalnames, net om misbruiken tegen te gaan. De overheid is ook bezig met een oefening rond de harmonisatie van bodemstalen. Daarin staan voorwaarden vermeld zoals voor-melden, gps-datalogger, rapportering. Indien de overheid staalnames beter wenst op te volgen, dan kan dit in de toekomst zeer gericht aangezien de staalnames moeten voorgemeld worden zodat men weet waar en wanneer een bodemstaal genomen zal worden.

- De overheid werkt met een systeem van erkende labo's en staalnemers. De raden zijn van mening dat als er bij de staalname of analyse fouten gebeuren, de overheid de labo's en staalnemers beter moet opvolgen en controleren. Een steekproefsgewijze controle, met naleving van het compendium voor de staalnames, kan daar uiteraard deel van uit maken.

Artikel 270 (288), 3°, gaat over het al dan niet toekennen van een erosieklasseverlaging voor een bepaald perceel op basis van een voldoende hoog koolstofgehalte. De overheid baseert zich voor het goedkeuren van een klasseverlaging op een bodemanalyse van een erkend laboratorium. Het garanderen van de kwaliteit van de staalnames en de bodemanalyses van de erkende laboratoria moet gebeuren met een combinatie van verschillende maatregelen om doeltreffend te zijn. Er wordt met de VLAREM-trein 2017 een registratie voorzien van monsternemers. Er zijn recent aanpassingen gebeurd aan het compendium en er wordt gewerkt aan een harmonisatie van de staalnames. Een andere manier om de nodige kwaliteitscontrole te kunnen uitvoeren is de mogelijkheid om gerichte steekproefsgewijze tegenanalyses uit te voeren. Het koolstofgehalte van de bodem is zeer weinig variabel en kan dus gemakkelijk hermeten worden. Het is niet meer dan logisch dat de klasseverlaging wordt stopgezet indien zou blijken dat de analyse die aan de basis van deze klasseverlaging ligt, niet correct is. Ook in het Mestdecreet (artikel 13, §3) en het VLAREME (artikel 3.3.1.4) is analoog de mogelijkheid voorzien om een kwalificatie aan te passen op basis van een recentere analyse. Er is bovendien een overgangstermijn voorzien, zijnde tot het einde van het lopende kalenderjaar.

Artikel 180 (nu artikel 185): Enerzijds wordt rubriek 15.5 Standaardgarage en -carrosserie geschrapt en anderzijds worden er nog wijzigingen voorgesteld via punt f. Dit moet volgens de raden hoogstwaarschijnlijk geschrapt worden. Anderzijds dient rubriek 15.2 als volgt te worden aangepast: andere werkplaatsen voor het nazicht, het herstellen en het onderhouden van motorvoertuigen (met inbegrip van carrosseriewerkzaamheden) dan de werkplaatsen, vermeld in rubriek 15.3 en 15.5. Artikel 211 (nu artikel 218): Het verslag aan de Vlaamse Regering lijkt de tekst in de VLAREM-trein tegen te spreken. Het verslag stelt immers dat de formule voor de berekening van het verbrandingsrendement op basis van het CO₂-gehalte behouden blijft. In de tekst van de VLAREM-trein wordt echter een nieuwe formule op basis van O₂ ingevoegd. Daarnaast is onduidelijk of met t_a , gedefinieerd als de temperatuur van de verbrandingslucht, de omgevingstemperatuur bedoeld wordt.

Artikel 180 (185): de opmerking is terecht. Het ontwerpbesluit en het verslag worden in die zin aangepast.

Artikel 211 (218): de opmerking is correct. De formule voor de berekening van het verbrandingsrendement op basis van het CO₂-gehalte werd niet behouden, maar vervangen door een formule op basis van O₂. De formule op basis van O₂ is een afgeleide van de formule van Siegert. Tegenwoordig maken de meeste fabrikanten van meettoestellen in België gebruik van deze formule op basis van O₂ om het verbrandingsrendement te berekenen. De toestellen meten de concentratie O₂ en converteren deze vervolgens naar CO₂. Er zijn toestellen op de markt die de concentratie CO₂ meten en vervolgens omzetten naar O₂, maar deze zijn zeer zeldzaam onder "chauffagisten". Daarom wordt alleen een formule met O₂ voorgesteld. Bovendien is de formule op basis van O₂ bruikbaar voor meerdere brandstofsoorten.

Met t_a = de "temperatuur van de verbrandingslucht" verwijzen we inderdaad naar de "omgevings-temperatuur". Beide begrippen worden als synoniemen gebruikt, maar "temperatuur van de verbrandingslucht" is een juistere benaming (zie ook Stooktoestellenbesluit bijlage I, hoofdstuk I, 2.2.2). Bij het meten van de verbrandingsluchttemperatuur wordt een onderscheid gemaakt tussen open stooktoestellen (type B) en gesloten stooktoestellen (type C). Bij stooktoestellen aangesloten als type B wordt de temperatuur van de verbrandingslucht gemeten in de buurt van de centrale stookketel, op een hoogte van ongeveer 1,5 meter. Bij stooktoestellen aangesloten als type C wordt de temperatuur van de verbrandingslucht gemeten via het daartoe bestemde meetpunt.

3. BIJKOMENDE WIJZIGINGEN

- **Artikel 105** voegt een nieuwe afdeling 5.9.13 toe aan VLAREM II (Milieuvorwaarden voor publiek toegankelijke inrichtingen waar dieren worden gehouden). Deze sectorale milieuvorwaarden (afdeling 5.9.13) worden herschikt, zodat een onderscheid wordt gemaakt naar voorwaarden toe indien inrichtingen zeven dagen of meer per jaar toegankelijk zijn.

- **Artikel 130 (129)** voegt een paragraaf 1/1 toe aan artikel 5.16.8.2 van VLAREM II. Met dit wijzigingsartikel worden bijkomende noodzakelijke aanpassingen aangebracht in het kader van de gedeeltelijke omzetting van Richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen.

- **Artikel 154:** In artikel 5.23.1.1, 5°, wordt, naast een emissiegrenswaarde (EGW) voor de parameter “totaal organische stoffen”, ook voorzien in een emissiegrenswaarde voor “pentaan”. Dit komt tegemoet aan de vraag van de sector om te voorzien in een afwijkingsmogelijkheid op de algemene EGW voor pentaan. Door opname in de sectorale voorwaarden ontstaat wel de mogelijkheid om af te wijken via de bijzondere vergunningsvoorwaarden. Deze vervanging heeft geenszins de bedoeling om de afwijkingsmogelijkheid te beperken maar heeft alleen tot doel om op de juiste wijze in te spelen op de problematiek waar de sector mee geconfronteerd wordt en om voldoende rechtszekerheid te bieden aan de bedrijven. Er wordt tevens een punt 6° toegevoegd aan artikel 5.23.1.1. Bij de productie van PUR (polyurethaan)-isolatiepanelen wordt pentaan gebruikt als blaasmiddel. De emissies van pentaan worden geleid afgevoerd en moeten de algemene emissiegrenswaarde van 150 mg/Nm³ respecteren bij een massastroom van 3 kg/u. Door de tendens van steeds dikkere isolatieplaten, meer snijactiviteiten (tand en groef systemen) en energie-efficiëntiemaatregelen worden hogere concentraties opgetekend die de norm van 150 mg/Nm³ sporadisch overschrijden. De emissie per geproduceerde hoeveelheid PUR blijft evenwel gelijk. Het saneren van zulke emissies is door de hoge debieten en de relatief lage concentraties dikwijls niet evident. Door het specifieke karakter van de geproduceerde materialen verschilt de situatie evenwel van bedrijf tot bedrijf. Er wordt daarom voorgesteld deze activiteit in artikel 5.23.1.1 op te nemen, waardoor de mogelijkheid ontstaat om voor zulke activiteiten via de bijzondere vergunningsvoorwaarden af te wijken. Op deze manier kan voor elk individueel dossier dat zich aanbiedt, onderzocht worden of de afwijking vanuit milieu-oogpunt opportuun is en welke alternatieve maatregelen eventueel genomen kunnen worden.

- **Artikel 185, 1°**, wijzigt de indelingslijst bij VLAREM II, rubriek 2. De huidige uitzondering 3° bij rubriek 2 wordt gewijzigd. De algemene uitzondering bij rubriek 2 met betrekking tot de voorlopige opslag en het sorteren van afvalstoffen op de plaats van productie wordt aangevuld, waardoor deze uitzondering ook van toepassing wordt voor dierlijke bijproducten die beheerd of geproduceerd worden door inzamelaars, handelaars of makelaars van dierlijke bijproducten. Hiermee worden onder andere de distributiecentra van supermarktketens beoogd.

- **Artikel 185, 16°, e)** voegt een nieuwe rubriek 28.5 toe aan de indelingslijst van VLAREM II met betrekking tot de biologische verwerking van mest met een verwerkingscapaciteit van meer dan 75 ton per dag. Gezien dit een activiteit is die valt onder bijlage I van de Europese Richtlijn inzake Industriële Emissies, is het opportuun om hiervoor een afzonderlijke rubriek te voorzien onder rubriek 28.

- **Artikel 191** wijzigt bijlage 4.1.12 bij titel II van het VLAREM, “Melding van een voorval”. De contactgegevens worden aangepast aan de nieuwe organisatiestructuur van het departement Omgeving. Daarnaast wordt ter hoogte van de gegevens van de exploitant voorzien in een veld om het exploitatieadres te kunnen ingeven. Het kan immers voorvallen dat in dezelfde gemeente meerdere vestigingen van eenzelfde bedrijf zijn gelegen. Door het toevoegen van dit veld kan onnodig opzoekingswerk vermeden worden.

- **De artikelen 224, 225 en 300** voorzien in wijzigingen, inclusief het voorzien van een inwerking-tredingsbepaling (artikel 300) met betrekking tot de depenalisering van riviervisserij naar aanleiding van een zeer recente wetswijziging bij decreet. Het gaat om wijzigingen aan de betreffende bijlagen bij het Milieuhandhavingsbesluit, inzonderheid worden de bijlagen XXXIII en XXXIV integraal vervangen door de bijlagen 4 en 5 bij dit ontwerpbesluit.

- **Artikel 276, 3°** wijzigt bijlage 18 van het VLAREL. Er wordt bijkomend een retributiebedrag (100 euro) voorzien voor laboratoria in de discipline mest voor het pakket M-M6 voor de uitoefening van het toezicht op de betreffende erkenning.
- Het rechtzetten van enkele typfouten en materiële vergissingen.

4. WEERSLAG

Het aldus aangepaste en als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit, de als bijlage 2 tot en met 6 toegevoegde bijbehorende bijlagen en het als bijlage 7 toegevoegd bijbehorend verslag aan de Vlaamse Regering hebben geen andere weerslag op de begroting, het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap of op de lokale besturen dan aangegeven in de nota aan de leden van de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd ontwerp van besluit tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu en landbouw, de bijbehorende bijlagen en het bijbehorende verslag aan de Vlaamse Regering;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor leefmilieu en het waterbeleid, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw